D·N
22/1 1947

Regeringens "stödtrupper"

Statsministern har upprepat sina resonemang om kommunisterna som socialdemokratins "stödtrupper", som gör regeringen stora tjänster utan att få något i vederlag. Hans framställning är missvisande med hänsyn till läget i riksdagen — den ter sig ännu mera verklighetsfrämmande om man ser på vad som försiggår utanför riksdagen: inom fackföreningsvärlden, vid politiska agitationsmöten, på arbetsplatser och i kommunala församlingar. Där gör kommunisterna ofta skäl för namnet stöttrupper, medan socialdemokraterna följer efter, låter sig dras med längre än de egentligen vill. Karaktäristiskt för situationen just nu är snarast att regeringen undviker att ta ställning till en del frågor, därför att den är rädd för att göra sig impopulär inom de breda lagren — bakom denna tvekande hållning ligger framför allt kommunisternas förmåga att bearbeta opinionen inom stora fackförbund och LO-ledningens bestämda krav att få sköta de känsliga frågorna själv. Under det sista kvartseklet har ingen svensk majoritetsregering — bildad av ett parti eller av en koalition — varit så beroende av utomparlamentariska faktorer som den nu sittande. Statsministerns skildring av förhållandet mellan de socialdemokratiska och kommunistiska partierna ligger väsentligen på ytan. Det är förklaringen till att den verkar så otillfredsställande.

Alla har väl lagt märke till hur energiskt man på LO-håll avvisar tanken att de politiska konferenserna om inflationsproblemet skulle beröra avtalsfrågorna. Politikerna skall inte blanda sig i våra affärer, det har sagts med en viss kärvhet, en viss självmedvetenhet. De ledande männen inom fackföreningsrörelsen känner sig inte underordnade Erlander, som de kände inför P. A. Hansson, partihövdingen. Samtidigt förklarar Ny Dag på kommunisternas vägnar att fredagskonferensen "uppenbarligen" inte avser att påverka löne- och avtalsrörelserna. Avtalskonflikter först, eventuella regeringsingripanden efteråt, är kommunisternas paroll.

Regeringen tycks tills vidare finna det behagligast att på detta sätt ställas utanför de viktigaste avgöranden som kommer att träffas under vintern och som i högsta grad inverkar på inflationsproblemet. Vägrar regeringen att frångå denna passivitetslinje, kan oppositionen för ögonblicket inte göra någonting annat än protestera — att den skulle vara med om att som tillfredsställande beteckna en politisk uppgörelse utan ställningstagande till löneutvecklingen är givetvis uteslutet. Men hur länge kan regeringen sitta med armarna i kors samtidigt som parterna på arbetsmarknaden laddar upp och låser fast sig i framskjutna positioner? I senare hälften av januari brukar man eljest se slutet på avtalsbråken, i varje fall ha det värsta undanstökat. Denna gång har tiden fått gå, månad efter månad, utan att det gjorts allvarliga försök att nå resultat. Tvärtom har representanter för arbetsgivarsidan antytt att regeringen måste ge besked om sin politik först, och bland arbetarna har den föreställningen fått breda ut sig — framför allt genom kommunisternas agitation — att företagen har hart när obegränsade möjligheter att höja lönerna, bara fackföreningarna står på sig. Trots all stigande folkupplysning torde illusionsbildningen rörande dessa ting just nu vara frodigare än på årtionden. Men den som främst borde sörja för penningvärdets stabilitet, finansministern, undviker att tillkännage sin mening så att den ger någon vägledning. Han talar om allt möjligt annat som kan öva inflytande på penningvärdet, men på det här området tiger han. Inte att undra på att många tar detta som en tyst uppmuntran av de kraftigt stegrade anspråken.

I England har labourministären tvingats att sända ut en larmsignal, en vit bok om förhållandena på arbetsmarknaden. Arbetsministern vädjar enträget om större förståelse för näringslivets behov. "Ett stort ansvar vilar på industrins båda parter då det gäller att uppväcka nationen till insikt om landets mycket allvarliga ekonomiska situation — om hur nödvändigt det är att säkra en så stor och fortgående ökning av produktionen att den sätter oss i stånd att ha tillräckligt med varor för betalning av vår väsentliga import och att möta de trängande hemmabehoven." — Kanske dröjer det inte så många veckor innan även den svenska regeringen blir tvungen att säga sanningen om näringslivets bärkraft och utvecklingsbetingelser.

Men de veckor som går nu är dyrbara. Regeringen kommer sannerligen inte att bli mindre impopulär om den dröjer med att ge nödvändiga besked tills den nuvarande oron på flera håll har lett till förödande strider. Avtalsrörelserna är för närvarande den största och mest brännande frågan. Att den programenligt lämnats utanför de konferenser som inleds på fredag visar närmast regeringens svaghet. Den ser på medan kommunister och andra hetsporrar "kastar skruvnycklar i den ekonomiska mekanismen", för att låna minister Bevans drastiska liknelse. Som beskrivning av kommunisterna är den bilden mera träffande än Erlanders om "stödtrupperna".

Tidningsmannens frihet beröres av Morgon-Tidningen

i anslutning till Herbert Tingstens artikel i ämnet i söndagens nummer av Dagens Nyheter. På någon saklig debatt ingår dock Morgon-Tidningen inte. Den svarar med att beskylla Dagens Nyheter för förvanskning av referat i politiskt syfte. Två fall anföres. I remissdebatten yttrade hr Ivar Anderson att man inte kunde beskylla finansministern "för något sådant som skattefusk, felaktig deklaration eller dylikt". Detta kom, som mycket annat, icke med i Dagens Nyheters referat; det är överflödigt att tillägga att det skedde helt oavsiktligt — allt kan ju inte komma med — och att ingen av tidningens politiska medarbetare hade med saken att göra. Dagens Nyheter har i debatten om den Wigforsska skattefrågan framhållit finansministerns personliga oförvitlighet och har alltså för länge sedan givit uttryck åt samma mening som dr Anderson. Att Dagens Nyheter, liksom en rad andra tidningar, kritiserat hr Wigforss förfarande är en annan sak; en person är inte helgad för kritik därför att han är personligen hederlig. Det andra av Morgon-Tidningen anförda fallet är av samma art; Dagens Nyheter har utan någon ändring eller tillrättaläggning infört ett meddelande från Göteborg rörande utredning om åtal mot hr Wigforss. Den använda metoden är typisk för Morgon-Tidningens uppträdande under senare tid. Att diskutera en sakfråga sakligt tycks vara för besvärligt eller för litet lönande ur agitatorisk synpunkt. Det är enklare att svara med en ogrundad anklagelse för förvanskning i enskilda fall. Ur oförmågan och tankelättjan framspringer lätt dylika ansatser till perfiditet.

PRESSGRANNAR

Reaktionen inför de polska valen har givit intressanta bidrag till den svenska "arbetarpressens" karaktäristik, framhåller tidningen Upsala (h):

Det är ganska intressant att studera den svenska arbetarpressens reaktion inför händelserna före och i samband med valen i Polen. I allmänhet intar de socialdemokratiska tidningarna en ganska försiktig och avvaktande attityd och kommer inte gärna med några kategoriska påståenden om regeringsblockets oförvitlighet. Men de måste ändå hålla på regeringen, eftersom de polska socialisterna är med i regeringsblocket, som omfattar fyra partier, det kommunistiska PPR, det socialistiska PPS samt en del småpartier: radikala borgerliga demokrater och en radikal agrargrupp utan större betydelse. Den svenska kommunistpressen ser givetvis med exakt samma ögon på förhållandena i Polen som den polska regeringen. En lustig balansgång mellan dessa två attityder intog Aftontidningen, som i sin ledare var mycket angelägen om att visa upp, vilka faror som hotar från Mikolajczyks anhängare.

Den citerade tidningen har också iakttagit att danska Social-Demokraten i en ledare, som delvis återgivits av Dagens Nyheter, på ett helt annat sätt hävdat demokratins krav. Nu har också norska Arbeiderbladet infört en artikel i ämnet, som börjar med en klar förkastelsedom över hycklad demokrati:

Det ble i går holdt valg i Polen, og intet normalt menneske vil tro at valgresultatet gir noe bilde av det det polske folket mener. Metodene er kjent nok; de har vært brukt ved tidligere anledninger når det gjaldt å organisere valg med et godt resultat og samtidig med en overfladisk likhet med valg i vår forstand.

En skal heller ikke la seg forlede til å tro at de øst-europeiske land har noe internasjonalt patent på de valg-metodene som blir brukt. Polen er i en fortvilet situasjon, og vi har liten grunn til å ta en overlegen holdning som de eneste sanne demokrater. Men et hvert forsøk på å framstille valgene i Polen som valg i vår forstand, bør vi ha oss frabedt. En spør seg uvilkårlig hva som i så fall menes: om de polske valgene er som våre, eller om våre bør bli som de polske?

Artikeln är signerad J. S., och dess anda är onekligen Johan Scharffenbergs. Det finns radikala sanningsälskare av hans typ också inom svensk socialdemokrati, men deras kommentarer har inte varit synliga hittills.

En vädjan om rundabordskonferens mot inflationsfaran riktas till regeringen av Svenska Morgonbladet (fp). Tidningen söker särskilt övertyga socialdemokratin att den inte skulle lida någon partitaktisk förlust på att gå oppositionens sakliga önskemål till mötes:

Om regeringen först möter oppositionen och sedan dessa tillsammans ställer sig bakom en inbjudan till en dylik rundabordskonferens, så kommer det säkerligen att visa sig, att regeringen i det långa loppet vunnit mest på åtgärden. Och detta inte ur det socialdemokratiska huvudorganets ytliga betraktelsesätt utan därför, att regeringen bär huvudansvaret för landets väl eller ve. Kastas landet in i svårigheter, som hade kunnat övervinnas, om samtliga krafter mobiliserats till motaktion, så kommer regeringen mer än någon annan att bli lidande härav. Blir slutresultatet av regeringens bemödanden återigen det, att den stora "hydran" ligger där slagen och tillintetgjord, så kommer regeringen mer än oppositionen att kunna räkna sig denna vinst till godo, även om det skulle vara oppositionens förslag som följts.

Flertalet socialdemokratiska presskommentarer till remissdebatten behandlar samförståndsinviterna som en rent taktiskt fint, ett lyckat sätt att "ställa oppositionen mot väggen" eller "förstöra effekten av oppositionsledarnas skrivbordsmödor". Till de omständigheter som gör en reserverad syn på de kommande partiöverläggningarna motiverad hör också att idén framfötts så pass sent. Om regeringen verkligen önskat inte bara förutsättningslös diskussion, utan också allsidiga resultat, skulle den rimligtvis tagit sitt initiativ innan löneförhandlingarna avancerat så långt som de nu gjort.

Ett hot mot äganderätten är Skånska Dagbladets (bf) beteckning på kvarlåtenskapsskatten — inte på grund av den årliga totalsumman, som beräknats stanna vid 40 miljoner, utan på grund av verkningarna i enskilda typiska fall:

Den som sparat ett kapital har nämligen enligt hr Wigforss mening ådragit sig en skuld till samhället, som förfaller vid hans död. Som följd härav måste det allmänna se till, att den skattskyldige ej "saboterar" denna skatt genom "illojala" förfoganden i livstiden. Särskilt straffbart förmenas det vara, om kapitalägaren skänker bort värden till sina barn. Han gör sig då skyldig till en straffbar förskingring av en förmögenhet, vari staten har del. Om ett dödsbos tillgångar väsentligen föreligger till exempel i en gård, som i generationer gått i samma släkt, hur skall det då gå? Skall arvingarna tvingas sälja den, och därtill ofta till underpris, eftersom "arvingarna"-säljarna i regel torde befinna sig i ett tvångsläge? Eller skall staten överta jorden och låta den förre ägarens barn bli statsarrendatorer eller något slags västerländska kolchozbönder?

Samma frågor uppställer sig för alla de industriella företag vilkas aktier inte har ett allmänt marknadsvärde och för flertalet medelstora hantverkerier, butiker m. m.

Hr Erlanders kritik av kommunisterna under remissdebatten behandlas av Ny Dag (k) med speciell blandning av överlägsenhet och olust:

Det är naturligtvis ett uttryck för efterblivenhet, att en remissdebatt i Sverige 1947 färgas av motsättningarna inom arbetarrörelsen. Det är absurt både med tanke på det nya läget i Europa och andra världskrigets blodiga erfarenheter. Det låter för övrigt som ett falskt ackord med tanke på den faktiska samverkan som redan äger rum inom den svenska arbetarrörelsen. Ty arbetarpartierna i vårt land bekänner sig till samma aktionsprogram, som ju också är regeringsprogram.

Det finns också konkreta band att peka på:

I de stora avtalsfrågorna har också en gemensam huvudlinje lagts upp... Utfallen i remissdebatten blir närmast en skrift i vatten, såvida de inte följes av en sådan nyorientering av politiken, som syftar till ett uppoffrande av efterkrigsprogrammet för att vinna ett vapenstillestånd med borgerligheten. Något sådant vore dock politiskt självmord av socialdemokratin och bör kunna lämnas ur räkningen.

Det där med självmordet finns det olika åsikter om, både inom och utom socialdemokratin.

OFFICIELLT

Järnvägsstyrelsen. Järnvägsstyrelsen har konstituerat från den 1 februari till byråassistent bokhållare C. A. H. Olsson och från den 1 april till överkontrollör kontrollör J. G. A. Skytt, båda på styrelsens kontrollkontor.

— Styrelsen har från den 1 februari uppdragit åt bokhållarna C. R. Lindqvist och J. Wallén att uppehålla förordnande som förste bokhållare.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har förordnat fil. lic. John Collett till förste aktuarie i lönegrad Eo 24 på byggnads- och underhållsbyrån.

Armén. Överstelöjtnant Grahl, Gotlands artillerikår, skall 1 april—30 september som t. f. chef föra befälet över regementet.

Läkarna. Regementsläkartjänsten vid Svea artilleriregemente söks av regementsläkarna Sven Andersson, arméinspektionens sjukvårdsavdelning, Holger Borg, Livgrenadjärregementet, Ivar Cassel, Östgöta luftvärnsregemente, Ole P. Paulsen, Jönköpings-Kalmar regemente, och Yngve Jungert, bataljonsläkare vid Svea artilleriregemente.

Postverket. Ett förordnande som förste postassistent vid vart och ett av postkontoren i Jörn och Vilhelmina under tiden 1 februari—30 juni söks av postassistenterna N. K. E. Calmlund, Åtvidaberg, Torsten Flodin, Umeå, Tage Lindberg, Vännäs, Carl-Otto Ohm, Trollhättan, E. G. Jedfors, Jönköping, N. J. Kulin, Kalix, E. S. Sundgren, Uppsala, B. K.-E. Bengtsson, Göteborg, A. G. A. Folke, Stockholm, samt E. G. A. Petterson och S. E. A. Grönwall, generalpoststyrelsen, och vidare av e. o. postassistenterna G. A. Johannesson, Vilhelmina, och O. G. A. Vinje, Bengtsfors. Endast tjänsten i Vilhelmina söks ytterligare av postassistenterna S. L. Nyström, Lycksele, K. F. A. Eliasson, Storuman, B. C. M. Brboerg, Laxå, E. S. Darj, Nälden, H. H. G. Löv, Stockholm, David Larsson, Luleå, och N.-G. Hj. Flodin, Vadstena, samt endast tjänsten i Jörn av postassistent Lennart Carlgren, Stockholm.

— En förste postassistenttjänst på generalpoststyrelsens fjärde byrås kansli söks av postassistenterna Olof Olehed, Stockholm 6, Maja Lisa Persson, Stockholm 8, Herdis Odelman-Liljedahl, Stockholm 16, samt A. G. Andrén och B. A. V. Sandstedt, Styrelsen.

— En förste postassistenttjänst vid postkontoret Göteborg 1 söks av postassistenterna J. A. R. Liljedahl, Stockholm, G. E. Carlsson, Göta, Möller, Birgit Ljunggren, S. L. M. Engström och S. I. A. Granquist, Göteborg, samt T. H. Stenlund, Gävle.

— En förste postassistenttjänst vid postkontoret i Härnösand söks av postassistenterna K. E. Jernerup, Halmstad, T. N. O. Hörstedt, Gällivare, T. H. Stenlund, Gävle, A. A. T. Ljungströmer, Eskilstuna, och S. B. Sjöström, Härnösand.

— En förste postassistenttjänst vid postkontoret i Nyköping söks av postassistenterna C. G. E. Edlund, Nyköping, K. E. Jernerup, Halmstad, A. A. T. Ljungströmer, Eskilstuna, och B. A. V. Sandstedt, generalpoststyrelsen.

— En förste postassistenttjänst vid Stockholms bangårdspostkontor söks av postassistenterna Olof Olehed, Stockholm 6, J. A. R. Liljedahl, Stockholm 19, Sven Zetterberg, B. H. L. Jirstam, S. Y. Hj. Hjalmarsson och Gösta Nygren, Stockholms distrikt, Maja Lisa Persson, Stockholm 8, N. H. G. Löv, Stockholms bangårdspostkontor, T. B. Seiden, Stockholm 5, P. A. Wagenius, Stockholm 1, Herdis Odelman-Liljedahl, Stockholm 16, och B. A. V. Sandstedt, generalpoststyrelsen.

— Postmästartjänsten i Vansbro söks av förste postassistenterna O. H. Birath, Karlskoga, L. H. Holmberg, Vännäs, E. R. Eriksson, Åsele, J. E. Englund, Bollnäs, I. D. Hansson, Malung, K. V. Borg, Ljusdal, och Anna-Greta Thyselius, Lysekil.

— En överpostexpeditörstjänst vid postkontoret i Arvika söks av postexpeditörerna Brita Setterberg, Arvika, Karin Nilin, Karlstad, E. D. Nyström, Söderköping, S. K. Nordén, Göteborg, och A. I. Svensson, Ulricehamn.

— En överpostexpeditörstjänst vid post-

Riksdagssammanträden.

Onsdagen den 22 januari 1947.

Första Kammaren kl. 11 f. m.

Andra Kammaren kl. 11 f. m.

Statsutsk. 2:dra avd. omed. efter slutade kammarplena.

(Annons.)

Alltid elegant är den som låter kemiskt tvätta sin garderob hos oss. Namnanrop: Saltsjöbadstvätten.

Svensk tillverkning
DEKALKOMANIER
(AVTRYCKNINGSBILDER)
Snabb leverans. Högsta kvalitet. Färgtryck utföres dessutom på glas, cellophan, metall, bakelit, plastic, trä, kartong etc.
VANSBRO SILKETRYCK
VANSBRO SILKETRYCK
Vansbro. Tel. 344 och 177.

Kalldragna svetsade stålrör
kunna åter levereras på kort leveranstid
För vårt lager April—Maj äro bl. a. nedanstående dimensioner under tillverkning:
8×1, 9,52×1, 10×1, 12×1, 12,7×1, 16×1, 16×1,5,
19×1, 19×1,25, 22,2×1,25, 22,2×1,5, 25×1,25, 25×1,5.
NYA A.-B. INDUSTRI-RÖR
STOCKHOLM
61 28 01, 61 28 05, 61 28 12, 67 58 80

MAGASINSKÄRROR
med
kullagrade luftgummihjul
tillverkas och försäljes av
MASKINAKTIEBOLAGET
K. W. HAGELIN & Co
Holländarg. 3. Tel. 23 25 15 växel.
STOCKHOLM

Aktiebolaget
MATAKI
MALMÖ
Tel. Namnanrop och Telegramadress: MATAKI
INDUSTRIKEMIKALIER
ASFALT- och TJÄRPRODUKTER
IMPREGN. BYGGNADSPAPP
VÄGBELÄGGNINGSMATERIAL
DIV. KEM.-TEKN. PRODUKTER
Egna fabriksanläggningar
Import — Export
Begär offert
MATAKIPRODUKT
KVALITETSPRODUKT
Nederlag i Stockholm:
STOCKHOLMS JÄRNVARU A.B.
Hudiksvallsgatan 8, tel. 23 42 40.

Byggtorkar
FÖR RATIONELL BYGGUTTORKNING
Billiga · Effektiva · Lättskötta
Lågtrycksångpannor
för Byggnadsplatser · Industrier · Bagerier
Handelsträdgårdar · Tvättinrättningar m. fl.
VILLAPANNOR
Leverans från lager.
Bulebacken A.-B.
Henriksdal, Stockholm 4. Tel. 43 25 00 · 43 27 00

E. A. N. BENNETTER Regeringsgatan 109, Stockholm Tel. 10 26 03, 10 26 32

Tjeckiska bänkborrmaskiner
omgående från lager i Stockholm.
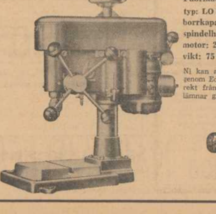
Fabrikat: ELRA
typ: LO 1
borrkapacitet i stål: 10 mm
spindelhastigheter: 4
motor: 220/380 volt, 50 per
vikt: 75 kg
Ni kan antingen erhålla maskinerna genom Eder maskinhandlare eller direkt från oss. Vår Maskinavdelning lämnar gärna närmare upplysningar.
STOCKHOLM
TRANSFER
SWEDEN
VASAGATAN 15.
Tel.: vx 23 55 15

Den svenska nitmaskinen
NITA
för rationell massproduktion
3200
slag i minuten

snabbnitmaskin
Tillverkas i tvenne storlekar för upp till 5 resp. 8 mm nitdiam.
INDUSTRIMASKINER
Tunnelg. 19 B, STOCKHOLM. Tel. 224858

Dagens Nyheter läses dagligen av 100.000-tals människor.

Vi söka uppdrag
för vårt moderna pulveriseringsverk i Stavsborg.
Rådgör med oss
vid pulverisering av mineraler, metaller, färgpigment, kemikalier mm; för blandning av färgpigment och kemikalier; för rivning av lackfärger.
Ett välutrustat laboratorium analyserar varje uppdrag, löser specialproblem och lämnar förslag.
STAVSBORGS AKTIEBOLAG
Skeppsbron 18, Stockholm. Telefon: 20 65 93, 20 65 94

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.